

KFI kurzustematika sablon

1. Alapadatok	Kurzus neve: Igazgyöngy Alapítvány X MOME Szociális Design				
	A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Szerencsés Rita – szerencses.rita@mome.hu Bényei Judit - benyeij@mome.hu Bodóczy Antal – abodoczky@mome.hu				
	Kód: M-KF-301-ELM-20212201-04	Tantervi hely: MA	Javasolt félév: 1-2.	Kredit: 5	Tanóraszám: 48-60 Egyéni hallgatói munkaóra: 90-102
	Kapcsolt kódok: B-KF-401-ELM-20212201-03	Típus: gyakorlat	Szab.vál-ként felvehető-e? igen	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: nincs	
	A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzusnak nincs előfeltétele				
2. Célmeghatározás	<p>A kurzus célja és alapelvei:</p> <p>A társadalmisítás a MOME oktatásának egyik alapvető pillére. Az Innovációs Központ Kreatív Fenntarthatósági HUB-jának missziója, hogy kutatásaik során valós, a szélesebb társadalomban hasznosuló megoldásokat dolgozzon ki példamutató egyetemen belüli együttműködések és MOME-n kívüli partnerségi kapcsolatok kiépítésével. Ebből kifolyólag formalizálódott a MOME Szociális Design Kutatócsoportja, a MOME Elméleti és Média Intézettel közös az Igazgyöngy Alapítvánnyal kooperációban megvalósuló KFI kurzus.</p> <p>Az Igazgyöngy Alapítvány és a MOME kapcsolódása nem újkeletű, viszont első alkalommal valósul meg intézményesített formába, oktatási programba integrálva a két szervezet kooperációja. A jelen KFI kurzus célja, a vélhetően hosszú távú együttműködés megalapozása a két szervezet ismerkedése, és a kurzus eredményeire alapozva a későbbi kooperációs irányok meghatározása.</p> <p>A kurzus során az interdiszciplináris hallgatói csapatok szociális design módszerek alkalmazásával behatóbban megismerik az Igazgyöngy Alapítvány működését, profiljait, tevékenységi területeit, munkatársait, közösségeit, misszióját azzal a céllal, hogy a kurzus lényegét képező kutatási folyamatot követően koncepcióirányokat dolgozzanak ki, friss ötletekkel szolgáljanak az Igazgyöngy Alapítvány egyes működési egységeinek kiterjesztésére, fejlesztésére vonatkozóan. Legyen szó termékfejlesztésről, szolgáltatástervezésről, kommunikációt célzó koncepciókról, vagy belső működés optimalizálására vonatkozó design irányokról. Mindezt az Igazgyöngy Alapítvány közösségével szoros kooperációban, gyakorlati workshopok és kvalitatív módszerek alkalmazásával.</p>				

A Szociális design kutatócsoport kiemelt figyelmet fordít a különböző technológiákkal történő kísérletezésre, a design innovációra, a kézzel fogható megoldások létrehozására és a társadalmi párbeszéd elősegítésére, valamint a folyamat során és annak eredményeképpen létrejövő társadalmi hatás feltérképezésére. Emellett fontos az interszekcionális szemlélet és valamint a női és férfi készségfejlesztési lehetőségek és szükségességek integrálása a folyamatba.

A kurzus célja, hogy a hallgatók számára tapasztalat alapú kutatási és tanulási helyzeteket teremtsen, miközben valós helyzetekben valós kihívásokra keresnek válaszokat. A hallgatók csoportokra osztva kutatói-tervezői szemlélettel foglalkoznak az Igazgyöngy Alapítvány különböző aspektusaival, különös tekintettel a bevonó tervezési gyakorlatokra (co-design), miközben arra a kérdésre keresik design megoldások formájában a választ, hogy milyen módon képes a design segíteni az Igazgyöngy Alapítvány munkásságát, azon belül pedig az alapítványi célcsoport motivációjának megteremtését?

A hallgatók koncepciótervezési folyamatokban vesznek részt, melyeknek fókuszában a tervezői gyakorlat mellett a design koncepciók létrejöttének módszertana és pedagógiája áll.

A KFI kurzus keretei között cél, hogy a hallgatók:

- megismerkedjenek a szociális design alapvető elméleti és módszertani kérdéseivel,
- valamint gyakorlatot szerezzenek a szociális design kutatási módszereinek alkalmazásában,
- adaptálható megoldásokat, koncepciókat fejlesszenek, amelyeket eltérő kontextusban, pl. más helyszíneken, speciális közösségek bevonásával, egyéb diszciplínák fókuszba helyezésével. Hosszú távon pedig akár nemzetközi szinten is értelmezhető eredmények létrehozása a cél.
- csoport alapú oktatásban fejlődjön együttműködő készségük az IKT módszerek használatával
- piaci alapú tervezői tudást szerezzenek valós erőforrásokra alapozva
- megismerkedjenek a hatásvizsgálat kortárs eredményeivel, design területű adaptálási lehetőségeivel
- nyitottá és érzékenyebbé váljanak akár a legsúlyosabb társadalmi problémákra is

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

- A kurzus eredményeként a hallgatók képessé válnak a közösségre építő szociális design alapú beavatkozás tervezésére, a kontextus feltérképezésére, kutatására, kapcsolódó kurrens szakirodalom értelmezésére és felhasználására a kurzus során, valamint a design alapú fejlesztés megvalósítására.
- A kurzuson részt vevő hallgatók önismereti, elemző, kutató, csoportmunkában tervező, projekt lebonyolítási, kivitelezői és prezentációs képességeiket fejleszti.
- A szociális design egy szerteágazó tevékenység-együttest fog át, ebből kifolyólag a kurzus folyamán a hallgatóknak rálátásuk lesz a szociális design projektek tervezésére, megvalósulásának folyamatára, valamint elsajátíthatják a szociális design alapú, innovatív fejlesztéshez szükséges kompetenciákat.

	ismeret/tudás	képesség	attitúd	
	<p>Tágabb társadalmi ismeretek birtoklása, társadalmi problémák értelmezése: A hallgató megismeri az Igazgyöngy Alapítvány közösségét, munkatársait, halmozottan hátrányos helyzetű célcsoportját</p>	<p>Összetett problémák társadalmi megoldása a designgondolkodás segítségével:</p> <p>A hallgató képes a designgondolkodás eszközeivel választ megfogalmazni a feltárt problémákra a közösségtől kapott információk segítségével</p>	<p>Társadalmilag érzékeny tervezői hozzáállás</p>	<p>Szakértői csapattal és a közösséggel együttműködve képes felmérni a meglévő problémákat, melyek alapján megoldásokat dolgoz ki. A tervezői munka tágabb kontextusba helyezése, a tervezői munka hosszú távú hatásának megértése</p>
	<p>Partneri szempontok beépítése a tervezési folyamatba: A hallgató megismeri a hazai és nemzetközi social design és társadalmi vállalkozás piacot, sikeres példák segítségével megvalósítható, valós erőforráson alapuló megoldásokat dolgoz ki.</p>	<p>Interdiszciplináris munkára való képesség: Képes konstruktívan együtt dolgozni más szakágakkal és a közösséggel</p>	<p>Szakmai tudását rugalmasan tágítja, alkalmazkodik az újfajta kihívásokhoz: Az ismeretlen helyzetből adódó kihívásokra is magabiztosan reagál</p>	<p>Tervezői munka tágabb kontextusba helyezése, a tervezői munka hosszú távú hatásának megértése: A social design kutatás beavatkozás-jellegét is figyelembe veszi, a helyi közösséggel ennek észben tartásával dolgozik együtt.</p>
	<p>Workshop tervezés és facilitálás: Ismeretlen közegben tudástranszfer</p>	<p>Csapatmunkára való képesség, nyitottság</p>	<p>Proaktivitás a kutatás során: Önálló és kezdeményező munka attitúd</p>	<p>Csapatdinamika felismerése, arra való képesség, hogy jelezzen elakadás esetén</p>

	helyzeteket kezelni képes.			
	User-centered design, human-centered design social design módszertanok ismerete	Ismert szociális design módszertanok reflektált alkalmazása	Innovatív, reflektív tervezői attitűd, a helyspecifikus problémák felismerése	Tervezői munka és a társadalmi ügy iránti felelősségérzet
3. Útvonal	<p>A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:</p> <p>A kurzus során a hallgatók, csoportbontásban szociális design kutatási és fejlesztési projekteken dolgoznak az Igazgyöngy Alapítvány közösségével együttműködve.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hallgatók elsajátítják a szociális design kutatás alapvető módszereit és eszköztárát, • Megismerkednek a szociális design gondolkodás logikájával, • Megismerkednek a szociális design projektek megvalósításának technikáival (Human Centered Design), • Feltérképezik a szakterület jógyakorlatait és kritikai aspektusait • Megismerik a hatásmérés fontosságát és vizsgálati módjait <p>Témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szociális design és a társadalmilag felelős és fenntartható tervezés megismerése - Az Igazgyöngy Alapítvány általános tevékenységének és közösségének megismerése - Ismeretszerzés a szociális design kutatási módszereiről és azok gyakorlati alkalmazása - Ismeretszerzés a hasonló hazai és nemzetközi kezdeményezésekről, társadalmi vállalkozásokról - Kollaboratív pedagógiai módszerek megismerése és azok gyakorlati alkalmazása - Az Igazgyöngy Alapítvány termékfejlesztési, oktatási, belső és külső kommunikációs, operatív működési, közösségfejlesztési profiljainak beható megismerése, tanulmányozása <p>A kurzus során alkalmazott KFI módszerek, eszközök:</p> <p>A kurzus során a MOME Kreatív Fenntarthatóság HUB által fejlesztett KFI módszerek is alkalmazásra kerülnek, az Elméleti és a Média Intézet bevont oktatói által alkalmazott oktatási módszerek mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szociális design kutatás és fejlesztés eszköztára, • kutatási kollaborációs módszerek IKT eszközök használatával a Human Centered Design megközelítésével • ötlet- és koncepciófejlesztési módszerek szociális design eszköztárát alkalmazva • termékfejlesztési módszerek <ul style="list-style-type: none"> ○ Immersion: elmélyedés a helyi közegben, ○ Tapasztalat alapú tanulás és alkotás ○ Co-design a termékfejlesztésben • Human-Centered Design alapú tesztelési, fejlesztési és validációs módszerek 			

- a "Felhőgyár" módszer: közel 8 éves szociális design fieldlab projekt tapasztalatai és módszerei,
- a közösségi kvalitatív kutatás módszertana, interjú készítés, kvalitatív módszertani elemzések
- hatásmérési eszközök, módszerek: narratív hatásmérés, szociológiai eszközök, impactmapping
- kooperatív oktatási módszertanok megismerése, alkalmazása
-

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve:

A kurzust 3 tanár együttműködésével valósítjuk meg

- Bényei Judit PhD – egyetemi docens – elméleti és pedagógiai keretrendszer
- Bodóczy Antal – média design – tervezői konzultáció
- Szerencsés Rita – doktorandusz – szociális design módszertan

Mindezzel az együttműködéssel biztosítani tudjuk a különböző tudásokból eredő szinergiákat, valamint a MOME különböző egységeinek újszerű kooperációját. A 3 oktató így a bevonáson alapuló tervezési folyamatok gyakorlati és elméleti eszköztárát, valamint a véghezvitt folyamatok elméleti megalapozottságát is elérhetővé teszi a hallgatók számára.

- A hallgatók interdiszciplináris csapatokban végzik a munkát, szakmai mentor felügyelete mellett. A kurzus 3 főbb szakaszra osztható:
  - kutatási modul (kötelező irodalom és előadások formájában történő tudásátadás, terepmunka)
  - fejlesztési modul (a kutatásra alapozva gazdasági, társadalmi és ökológiai szempontból is fenntartható, életképes, megvalósítható és az Igazgyöngy Alapítvány számára értékes design alapú koncepciók, módszerek, irányok fejlesztése, melyek reagálnak a központi kutatási kérdésre, miszerint *„Milyen módon segíthető tervezői eszközökkel és koncepciókkal az Igazgyöngy a célcsoportjuk motivációjának megteremtésében?”*)
  - megvalósítási lehetőségek kidolgozása, a folyamat vizsgálata, iterálás az Igazgyöngy közösségével

Szeptember 10.

- A kurzus céljának bemutatása
- Menetrend
- Ismerkedés egymással és a motivációkkal
- Bevezető szociológiai előadás meghívott előadóval – Schmidt Andrea
- Házi feladat kiadás: Olvasmányok

Szeptember 17.

- Bevezető előadás a MOME Szociális Designról és kutatási módszerekről
- Meghívott előadók rövid előadásai társadalmi vállalkozás témában

- Csapatalakítás
- Házi feladat kiadás: Jó gyakorlatok / előképek gyűjtése

Szeptember 24.

- Online előadás L.Ritók Nóráról – Igazgyöngy működése
- Tereplátogatás megtervezése, workshoptervezés
- Házi feladat kiadás: WS véglegesítése (szükség esetén időközi konzultáció)

Október 1-2.

- Tereplátogatás – utazási és szállásköltség térített
- Told és Berettyóújfalu helyszínbejárás
- Workshop alapú beszélgetés a toldi közösséggel kiscsoportokban

Október 8. - Elmarad

- Időközi konzultáció alternatív időpontban: Tereplátogatás eredményeinek kiértékelése, rendszerezése workshop keretében

Október 15.

- Interjúzás bevezető előadás
- Online interjúra felkészülés kiscsoportokban
- Házi feladat: Interjúk véglegesítése

Október 22. – Elmarad

Kurzushét

Október 29.

- Online interjúk az Igazgyöngy stábjával
- Eredmények rendszerezése, tématerületek kiemelése workshop formában
- Házi feladat - Időközi prezentáció elkészítése

November 5.

- Időközi prezentáció a kutatási eredményekről és problémafókuszokról
- Ötletelési fázis megkezdése csoportokban

November 12.

- Időközi prezentáció a kutatási eredményekről és problémafókuszokról
- Ötletelési fázis megkezdése csoportokban

November 19.

- Ötletfejlesztés csoportokban konzultációs segítséggel

November 26.

- Ötletfejlesztés csoportokban konzultációs segítséggel

	<p>December 3. – Lehetőség szerint terepi jelenléttel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ötletek és fejlesztési koncepciók bemutatása az Igazgyöngy közösségének - Visszajelzések alapján ötletek továbbfejlesztése / véglegesítése <p>December 6-10.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konzultációs lehetőség <p>Január</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eredmények és koncepcióirányok prezentálása az Igazgyöngynek <p>A hallgatók tennivalói, feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hallgatóknak kötelező jelleggel látogatniuk kell a kurzus óráit (online és offline módokon) • A terepgyakorlat / tereplátogatás típusú kihelyezett oktatási helyszínen meg kell jelenniük, ahol participatív, szociális design módszereket alkalmazó tervezői válaszokat, workshop és kutatási helyzeteket kell megvalósítaniuk az Igazgyöngy által delegált résztvevőkkel közösen. • Ezen túlmenően a hallgatóknak vállalniuk kell a kötelező irodalom megismerését, a kutatási és fejlesztési feladatok ellátását, melyeket hétről-hétre kapnak meg és szintén hétről-hétre szükséges teljesíteniük • Emellett feladatuk a kiértékelésre készített prezentáció és modellek, prototípusok elkészítése, bemutatása. <p>A tanulás környezete: (pl. tanterem, stúdió, műterem, külső helyszín, online, vállalati gyakorlat stb.)</p> <p>A KFI kurzus a MOME campusán (MOME UP), illetve online környezetben zajlik majd, emellett a vírushelyzettől és a vonatkozó rendelkezésektől függően két alkalommal 2 napos (egy éjszakás) tereplátogatás Toldon és Berettyóújfalun.</p>
4. Értékelés	<p>Értékelés (Több tanár és tanáronként külön értékelés esetén tanáronként megbontva)</p> <p>Teljesítendő követelmények:</p> <p>Értékelés módja:</p> <p>A kurzus eredményeként a hallgatói csoportok által létrehozott design kutatások és design alapú fejlesztési koncepciók, javaslatok, valamint prototípusok valósulnak meg azzal a kitéttel, hogy mind a kutatás, mind a fejlesztési folyamat szorosán épül az eddig lezajlott kutatással és fejlesztéssel és olyan megoldások kifejlesztését várjuk el a hallgatóktól, amelyek gazdasági, társadalmi és ökológiai fenntarthatósági szempontoknak megfelelnek.</p> <p>Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Időközi vizuális és szóbeli prezentációk (1. kutatás, 2. fejlesztés), • Workshopok a partnerekkel (gyakorlati demonstráció módja és részvétel azon), • Szemeszter végi kiértékelésen bemutatott prezentáció

Az értékelés során figyelembe vesszük fent leírt kutatási, fejlesztési folyamatok során elért részeredményeket (időközi prezentáció formájában)

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

A kurzus eredményeként a hallgatói csoportok által létrehozott design kutatások és koncepciók, javaslatok, valamint prototípusok valósulnak meg.

A számonkérés formája: szemeszter végén szóbeli prezentáció, workshopokon való részvétel és beadandó projektdokumentáció

Értékelés módja:

Az érdemjegy a következő részeredményekből áll össze:

1/3 rész - órai aktivitás értékelése és tereplátogatásokon részvétel

1/3 rész - csoportos tervezési feladat egyéni munkarészének értékelése

1/3 rész - csoportos tervezési feladat szóbeli prezentációjának értékelése

Értékelési szempontok:

A 4-3-2 osztályzatok a skála két végpontja (5-1) közötti elhelyezkedésre utalnak. A végleges jegy a részosztályzatok átlagából adódik.

- csoportmunka és együttműködési készség más diszciplínákkal

5 - Az adott közösséggel és a többi szakággal hatékonyan működik együtt, megvalósítja a kétirányú tudástranszfert, a közösségtől bejövő információt valóban meghallgatja és megéri, a hallgatói csapaton belül egyenletes teljesítményt nyújt, és egyenlő részt vállal a közös feladatokból. Minden diszciplínára és együttműködőre tekintettel lévő válaszokat dolgoz ki.

1- Teljesítménye a csapaton belül egyenetlen, vagy nem értékelhető, a közösségből bejövő információkat nem, vagy felületesen fogadja be és dolgozza fel, válaszai nem veszik tekintetbe az együttműködő felek érdekeit, sajátosságait.

- saját diszciplínában tanúsított kompetencia

5 - A problémát pontosan felméri, melyekre így valós, működő designválaszokat ad.

1- A tanult módszereket sikertelenül alkalmazza, a probléma felmérését leegyszerűsítően, empátia nélkül végzi el, nem képes reflektálni a saját munkafolyamatára.

- kezdeményező készség, aktivitás

5- Csapaton belül és a kurzus egészét tekintve is proaktív, képes önállóan feladatot vállalni, akár más diszciplína munkafolyamatába is bekapcsolódni (interdiszciplináris

munka). Feladatait önállóan elvégzi, a visszajelzéseket átszűri és beépíti a tervezés folyamatába, munkájában képes az önreflexióra.

1- Csatamon belül és a közösségi helyzetekben passzív, nem keresi aktívan a megoldást, nem képes valós válaszokkal szolgálni a kutatás és tervezés során felmerülő nehézségeke.

Osztályzat	Ponthatárok (maximum 100 pont)
Jeles	91-100
Jó	81-90
Közepes	71-80
Elégséges	61-70

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *teljeskörű beszámítás/elismerés lehetséges*
- *részleges beszámítás/elismerés lehetséges*
- *nincs lehetőség elismerésre/beszámításra*

Kötelező irodalom:

Módszertan - kutatás

- Clifford Geertz: Sűrű leírás – Út a kultúra értelmező elméletéhez és „A bennszülöttek szemszögéből” : Az antropológiai megértés természetéről, in Niedermüller Péter szerk.: Az értelmezés hatalma. Budapest, Századvég, 170-216. Pp.

Szociális Design Módszertanok

- Development, Impact & You. Practical tools to trigger & support social innovation. (2013) NESTA Foundation.
- The Field Guide to Human-Centered Design by IDEO.org. (2015) <https://www.ideo.com/post/design-kit>
- Buchanan, R., *Human Dignity and Human Rights: Thoughts on the Principles of Human-Centered Design*, Design Issues, Vol. 17, No. 3 (Summer, 2001), MIT Press, pp. 35-39

Szociális design

- Polak, Paul, *Out of Poverty, What Works When Traditional Approaches Fail*, Berrett-Koehler Publishers, San Francisco, USA, 2008 p. 24-25. A szerző saját fordítása,

	<ul style="list-style-type: none"> • Brown, T., és Martin, L. Roger: <i>Design for Action</i>. in: <i>Harvard Business Review</i>. 2015/9. • Margolin, V., Margolin, S. (2002). A "Social Model" of Design: Issues of Practice and Research. <i>Design Issues</i>, Vol. 18, No. 4., pp. 24-30. The MIT Press. <p>Felhőgyár Módszer - MOME Szociális Design</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barcza, D., Fehér, B., <i>Felhőgyár - egy szociális design ABC</i>, MOME, 2016, www.socialdesignabc.mome.hu • Hermanus, L, Cambell, A., Designers Build a Cloudfactory to Rethink Design for Resilience https://rethink.earth/designers-build-a-cloudfactory-to-rethink-design-for-resilience/ <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Papanek, Victor J.: <i>Design for the Real World</i>. 1963. Stockholm. • Brown, T. és Wyatt, J., <i>Design Thinking for Social Innovation</i>. in: <i>Stanford Social Innovation Review</i>. 2010/4 • Csíkszentmihályi Mihály: <i>Kreativitás, a flow és a felfedezés, avagy a találmányosság pszichológiája</i>, Akadémiai Kiadó 2008 • Shapiro, C. / Varian, H. (1998), <i>Information Rules. A Strategic Guide to the Network Economy</i>. Boston: Harvard Business School Press. • Amatullo, V. M. (2015) <i>Design Attitude and Social Innovation: Empirical Studies of the Return on Design</i>. • <i>Design Works, An Open Book on Designing Labour</i>. 2017. Social Label Publication. • Kimbell, Lucy és Joe Julier: <i>The Social Design Methods Menu</i> (2012). • Horváth D., Mitev Ariel (2015): <i>Alternatív kvalitatív kutatási kézikönyv</i>. Alinea Kiadó, Budapest.
	Egyéb információk:
	Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: